Erasmus+

ART EQUAL

SADARBĪBAS MĀKSLA

ART EQUAL PROCESA CEĻVEDIS

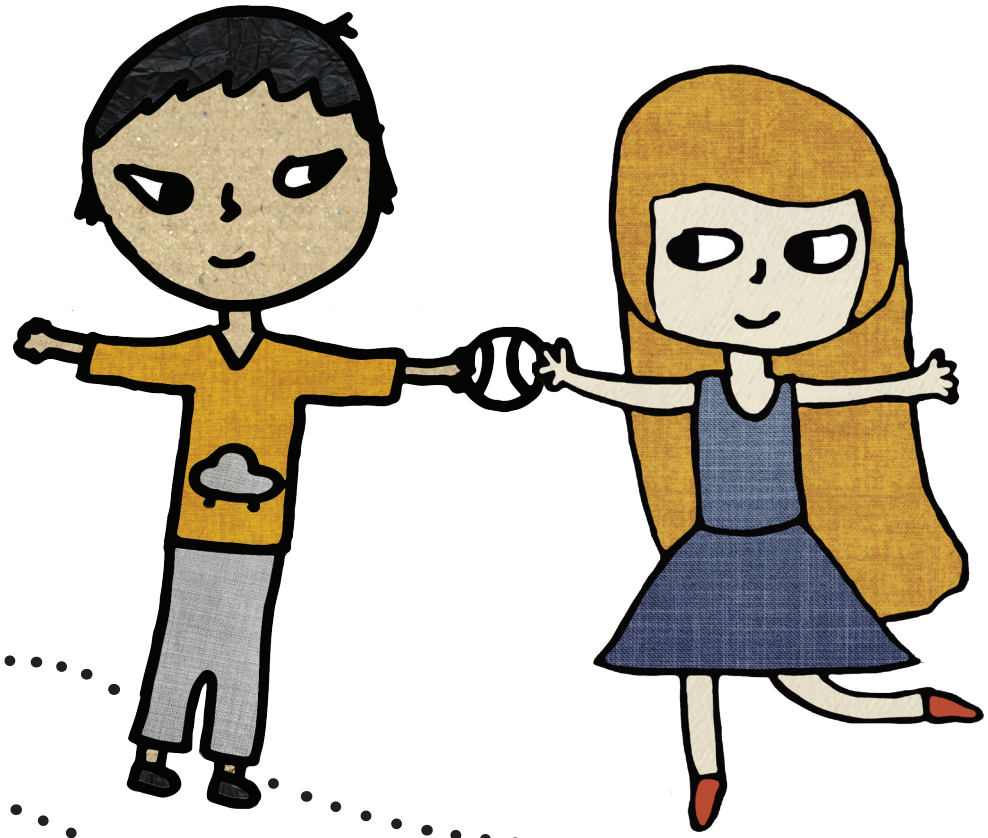

Mēs nemācāmies no pieredzes. Mēs mācāmies no pieredzes izvērtējuma.

John Dewey, pedagogs un filosofs

SATURA RĀDĪTĀJS

LAIPNI LŪDZAM ART EQUAL PLATFORMĀ!	3
PAMATVĒRTĪBAS	4
AKTĪVĀ MĀCĪŠANĀS KĀ KOPĪGA METODE	5
AKTĪVAS MĀCĪŠANĀS PROCESA PIEMĒRS PEDAGOĢISKAJĀ PRAKSĒ	6
AKTĪVĀS MĀCĪŠANĀS MODELIS	7
KĀ UZSĀKT?	8
1. SOLIS : UZDOD JAUTĀJUMUS!	9
2. SOLIS: PLĀNOŠANA	10
3. SOLIS: DARBOTIES UN VEIKT NOVĒROJUMUS	11
4. SOLIS: LAIKS IZVĒRTĒŠANAI!	12
IZVĒRTĒŠANAS MODEĻI	13
IZVĒRTĒŠANAS APLIS	14
IZVĒRTĒŠANAS TĒMAS	15
IZVEIDO PATS SAVU APLI!	16
PIEDALĪŠANĀS KĀPNES	17
APMAINĪTIES AR LOMĀM	18
RAKSTĪT APCERĒJUMUS	19

LAIPNI AICINĀTI ART EQUAL

KĀ NODROŠINĀT LABĀKOS REZULTĀTUS SAVSTARPĒJAI SADARBĪBAI?

Art EQUAL veicina sadarbību un dialogu starp mākslas un kultūras profesionāļiem un pedagogiem, kuri nodarbojas ar pirmsskolas bērnu izglītību un aprūpi. Sadarbības mērķis ir veidot pamatu jaunām pieejām un idejām par to, kā strādāt ar māksliniecisk iem un estētiskiem procesiem ikdienas pedagoģiskajā praksē.

Art EQUAL procesa ceļvedis ir atbalsta līdzeklis pirmsskolas bērnu iestādēm (piemēram, bērnudārziem un pirmsskolām) par to, kā iesākt, noorganizēt, izvērtēt un dokumentēt sadarbības procesus ar mākslas un kultūras profesionāļiem. Tas balstās uz praktiskām pieredzēm no sadarbībām ar profesionāliem māksliniekiem/kultūras darbiniekiem ikdienas pedagoģiskajā darbā ar bērniem.

Izmanto Art EQUAL interneta platformu kā atbalsta līdzekli visas sadarbības gaitā:
Art EQUAL platformā Jūs varat augšuplādēt materiālus, izveidojot jaunu sadarbību, veidot darba plānus un saturu, dokumentēt izvērtējumus, fotogrāfijas, video un audioierakstus un rakstīt apcerējumus – tas ir palīglīdzeklis, lai sekotu Jūsu jauniegūtajai pieredzei, kas ietekmē Jūsu pedagoģisko darbību.

www.artequal.eu

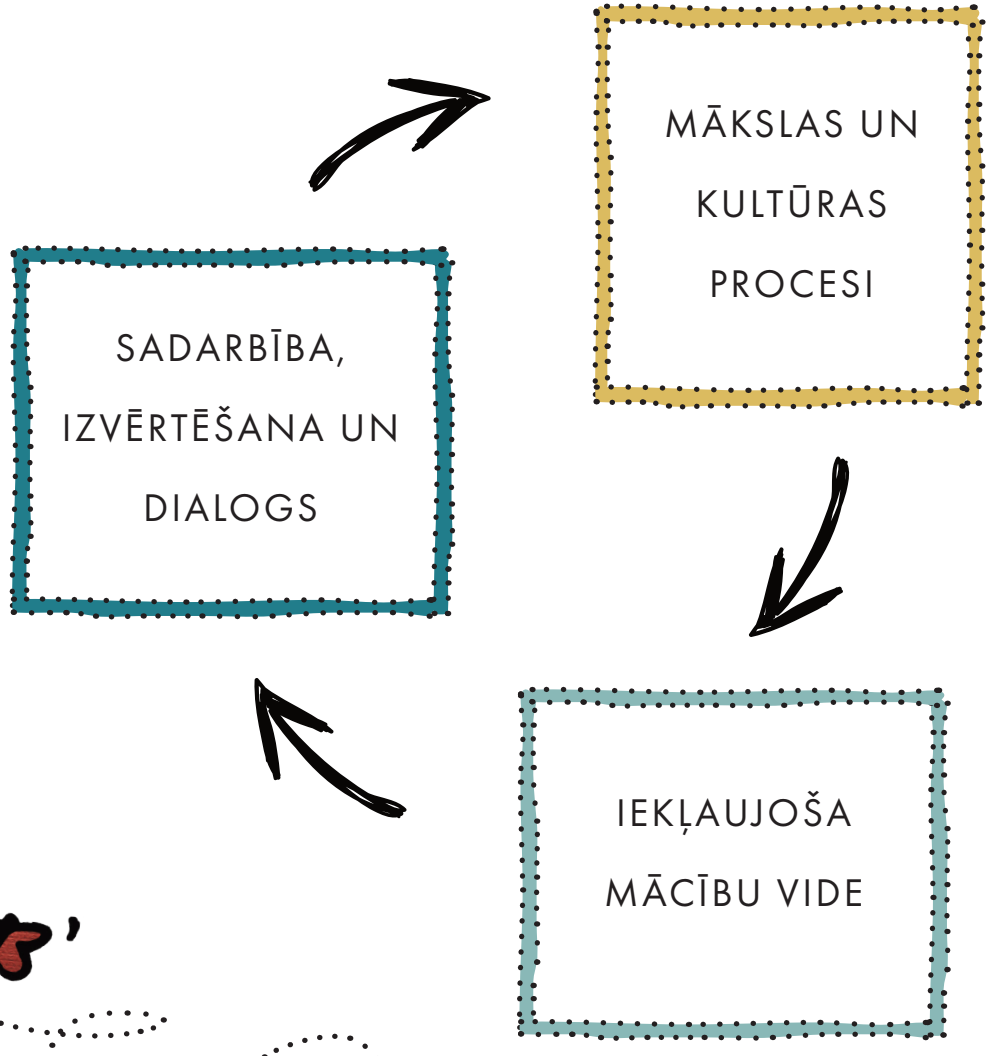

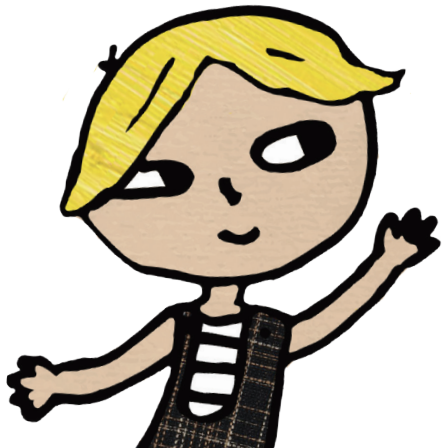

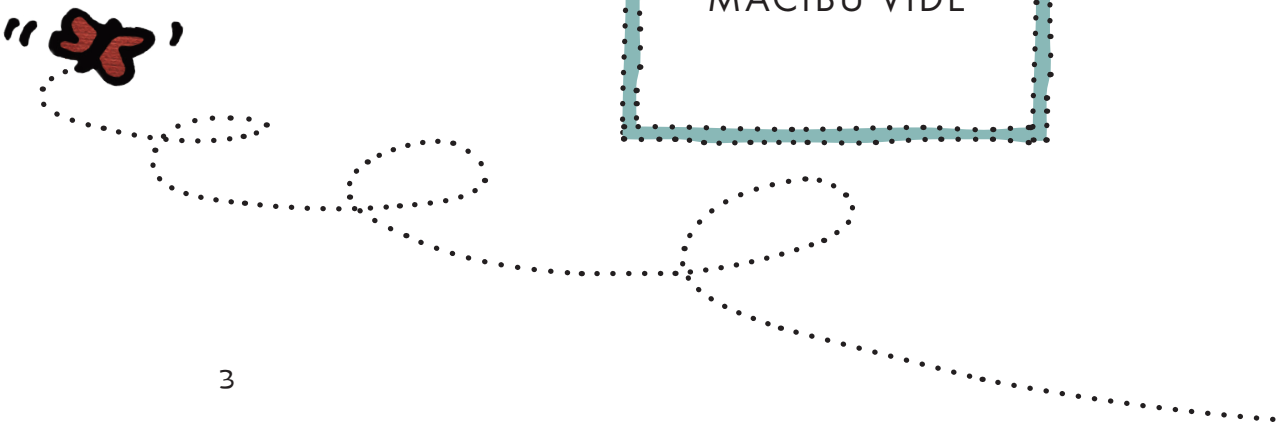

PAMATVĒRTĪBAS

Pirms uzsākat sadarbības aktivitātes, ir ieteicams vienoties par kopīgām vērtībām, lai visi iesaistītie darbotos ar kopīgu mērķi. Šie ir galvenie Art EQUAL elementi:

IEKĻAUJOŠA VIDE

Skatiet iekļaujošo mācību vidi kopumā – nekoncentrējoties uz atsevišķu bērnu izaicinājumiem un jau zināmām problēmām.

SADARBĪBA, IZVĒRTĒŠANA UN DIALOGS

Mākslas un kultūras profesionāļi un pedagoģiskie darbinieki ir vienlīdzīgi partneri. Visiem būtu jābūt iesaistītiem procesa plānošanā un īstenošanā.

PAMATS SADARBĪBAI, LAI BĒRNI IKDIENĀ SASTAPTOS AR MĀKSLU UN KULTŪRU

VIENLĪDZĪGA DALĪBA

Uztveriet visus iesaistītos kā vienlīdzīgus procesa dalībniekus – gan bērnus, gan pieaugušos. Nodrošiniet rotaļīgu vidi, kura atbalsta dalībnieku mijiedarbību vienam ar otru un viņu motivēšanu eksperimentēt ar māksliniecisk ām formām, materiāliem un sevis paša izpēti.

FOKUSĒJIETIES UZ PROCESU

Identificējiet un izvirziet procesus, kuri attīstīs bērnu un pieaugušo ilgtermiņa estētisku pieredzi, pretēji konkrētiem produktiem vai īslaicīgām pieredzēm.

AKTĪVĀ MĀCĪŠANĀS KĀ KOPĪGA METODE

Art EQUAL projekta sadarbības balstās uz aktīvās mācīšanās (action learning) kā kopīgas metodes principiem. Šī metode nodrošina dažādu profesionāļu un viņu pieredžu līdzvērtīgu sadarbību un iesaisti kopā ar bērniem. Aktīvā mācīšanās rada telpu izpētei un kopīgu koncentrēšanos uz mācību vides izaicinājumiem. Šī metode darbībā atšķiras no, piemēram, parastajām mākslinieku rezidenču programmām, kurās mākslinieks apciemo bērnudārzu ar koferi, pilnu ar konkrētām idejām un radošām metodēm. Mākslinieks nodrošina iedvesmojošu radošo darbnīcu bērniem, bet pedagogi kļūst par novērotājiem. Kad radošā darbnīca ir beigusies, mākslinieks saliek visu atpakaļ savā koferī un atstāj bērnudārzu, un, kaut arī pedagogiem ir jaunas iedvesmas un idejas radošām aktivitātēm, tās tomēr pēc būtības neietekmē viņu pedagoģisko darbu. Aktīvās mācīšanās mērķis ir nodrošināt, lai koferis paliek bērnudārzā un pedagogi kopīgi ar mākslinieku/kultūras darbinieku izvērtē to, kā šī aktivitāte ietekmēja bērnus un mācību vidi.

Beigās metode kļūst par kopīgu veidu, lai pētītu kā mēs varam labāk sekot bērnu motīviem un aktivitātēm, un tādējādi atbalstīt viņus.

AKTĪVAS MĀCĪŠANĀS PROCESA PIEMĒRS PEDAGOĢISKAJĀ PRAKSĒ

UZDOT JAUTĀJUMUS

Aktīvās mācīšanās pamatprincips ļauj mainīt paradigmas un radīt situāciju, kurā arguments "tāpēc, ka mēs tā vienmēr esam darījuši", kļūst nepieņemams. Aktīvā mācīšanās sākas ar zinātkāres rosināšanu, jautājumu uzdošanu un dažādu izaicinājumu, problēmu un situāciju pieņemšanu, kuras ir būtiskas Jūsu ikdienas praksē. Atkarībā no situācijas, kuru vēlaties izpētīt, Jūs gribēsiet pilnībā mainīt zināmu situāciju vai citu iespēju kā rīkoties.

Piemēram, viens no specifiskiem jautājumiem varētu būt: "Kā mēs, tiekoties mūsu rīta sanāksmēs, varam labāk atbalstīt bērnu ar valodas grūtībām?"

PLĀNOT UN IEVIEST AKTIVITĀTES

Balstoties uz definēto jautājumu, Jūs kopā ar kolēģiem un/vai citiem attiecīgiem profesionāļiem plānojat aktivitāšu kopumu, kurā apskatāt un eksperimentējat ar specifisko situāciju, kas būtu jāizpēta, kā varētu atbalstīt bērnus utt. Tātad ir jāplāno konkrētas darbības, kuras var ieviest jaunas perspektīvas attiecībā uz doto situāciju.

NOVĒROT

Aktivitāšu laikā Jūs atradīsiet zināmus fokusa punktus, kurus ir svarīgi novērot. Tā varētu būt, piemēram, bērnu iesaistītība, motivācija, lomu sadalījums vai tas, kā darbinieki atbalsta vai neatbalsta bērnus. Šos novērojumus var piefiksēt, tos dokumentējot ar foto un video, pierakstiem vai intervijām.

KOPĪGI IZVĒRTĒT

Aktīvās mācīšanās procesa pamatmērķis ir izvērtēt sevis paša darbības kopā ar citiem iesaistītiem profesionāļiem. Izvērtējot jūs dalāties ar saviem novērojumiem un pieredzēm savā darbībā attiecībā uz iepriekš definēto problēmu. Jūs izvērtējiet, kā un vai šī aktivitāte ir radījusi jaunu izpratni par problēmu. Mērķis ir apzināt un mācīties no pašu zināšanām un pieredzes, kā arī attīstīt jaunu aktivitāšu iespējamību ikdienas praksē.

Izvērtējuma piemērs varētu būt: "Ja mēs sākam rīta sapulci, dziedot "thula baba" dziesmu ar pašu bērnu veidotām skaņām un kustībām, mēs pieredzam jaunu kopības izjūtu telpā. Bērni ar valodas traucējumiem kļūst drošāki un piedalās labprātāk, nekā līdz šim."

VIENOTIES PAR TURPMĀKAJIEM SOĻIEM UN UZDOT JAUNUS JAUTĀJUMUS

Pēc izvērtēšanas ir svarīgi sev pajautāt, vai jaunās pieredzes var tikt tālāk attīstītas. Varbūt Jūs vēlaties izmēģināt citus eksperimentus tajā pašā situācijā, vai arī apskatīt to, kā specifiskais gadījums var tikt izmantots citās situācijās Jūsu pedagoģiskajā praksē.

Šādā veidā darbs, izmantojot aktīvo mācīšanos kā metodi, kļūst par pastāvīgu attīstības procesu, kurā mēs mācāmies no konkrētām praktiskām pieredzēm un apzināmies to, kā mēs varam izmainīt specifiskas situācijas, pastāvīgi uzdodot jautājumus un izvērtējot to, ko darām.

* Avots: AKTIONSLÆRING I DAGTILBUD, November 2009, Pētījums: Olsson, Janne; Pedersen, Trine Schloss; Koefoed-Melson, Nanna; www.kleo.ucc.dk

Aktīvās mācīšanās procesa ilustrācija:

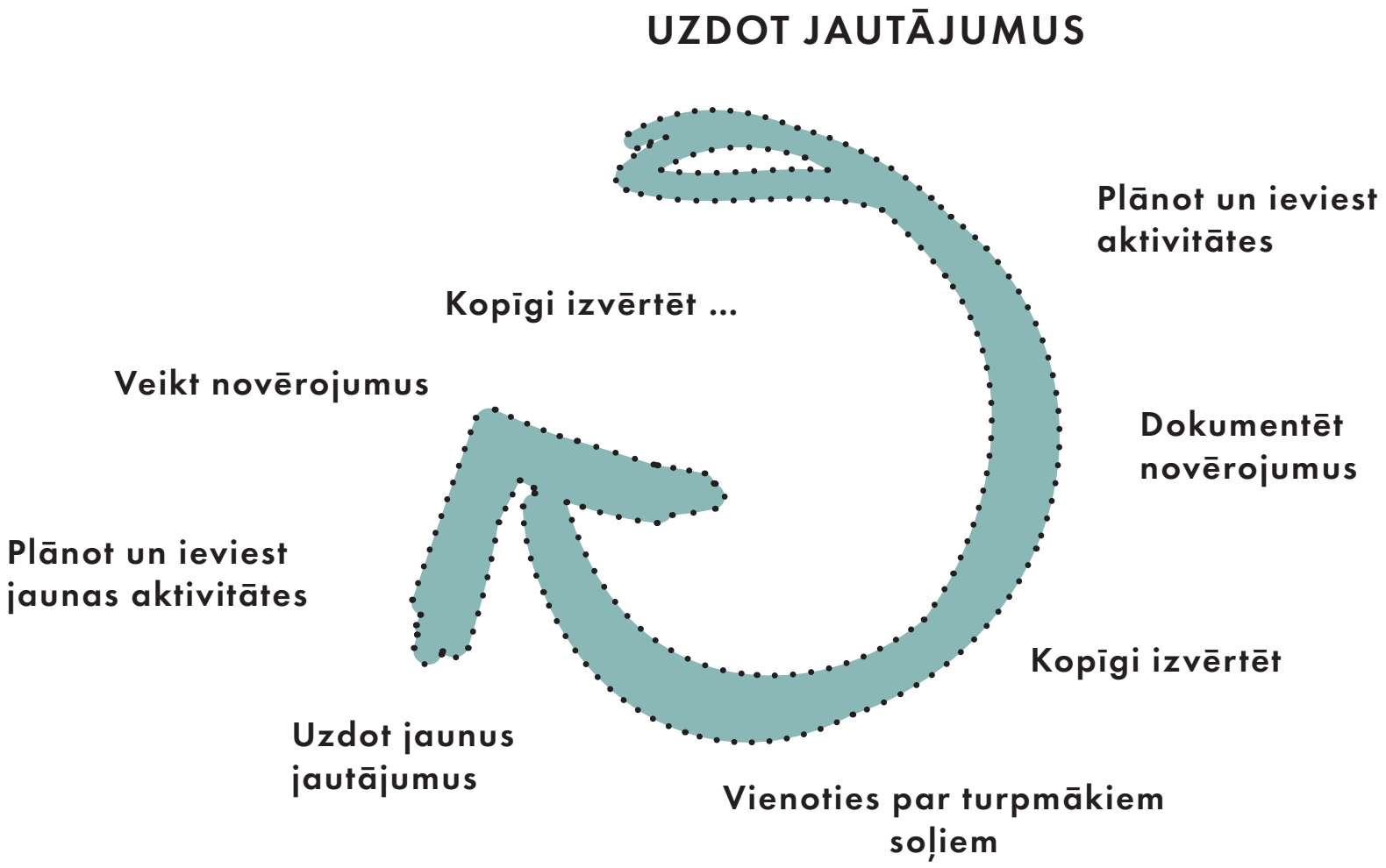

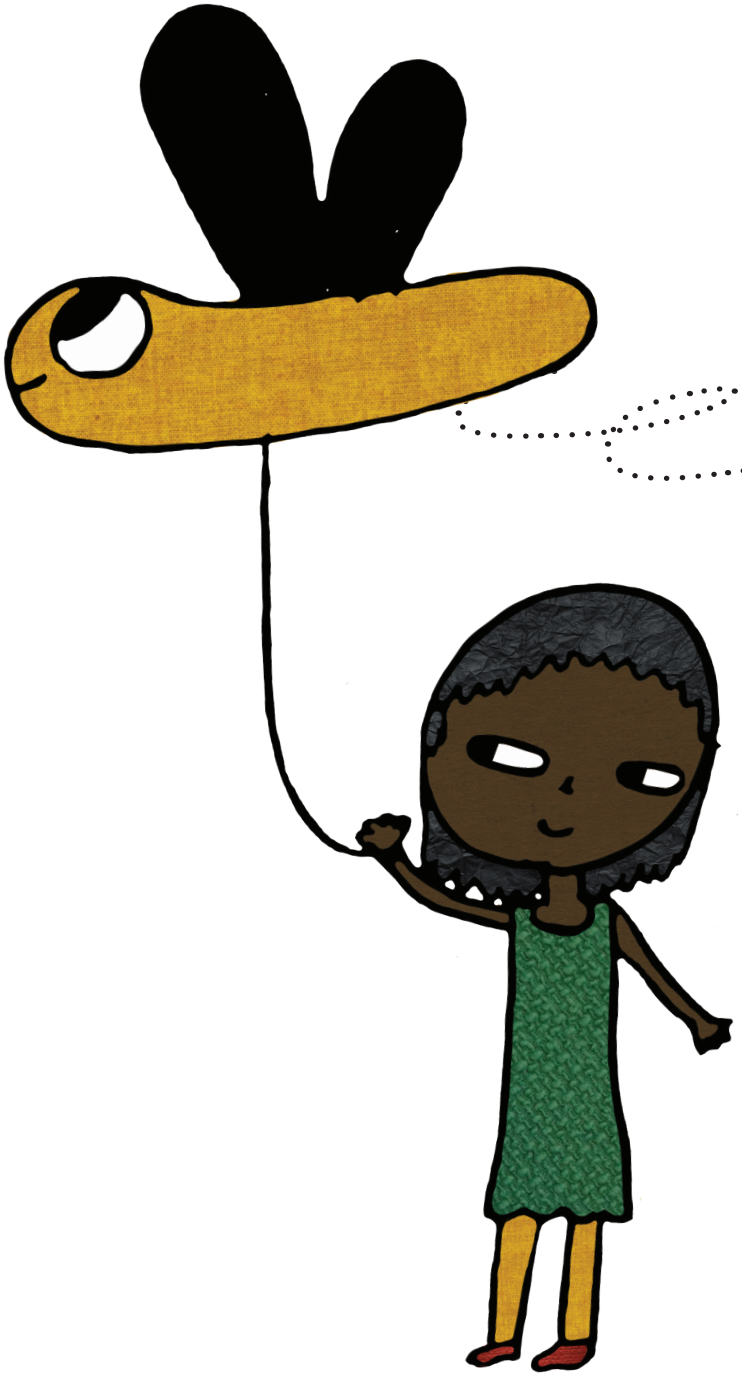

KĀ UZSĀKT

Jūs tagad esat gatavi sākt plānot sadarbības aktivitātes struktūru un saturu. Turpmākajās lapaspusēs Jūs atradīsiet vadlīniju kopumu, kas nodrošinās to, ka visi iesaistītie seko projekta mērķim.

1. SOLIS **UZDOD JAUTĀJUMUS**

Art EQUAL mērķis ir izprast, kā sadarbības ar mākslas un kultūras profesionāļiem var izaicināt un attīstīt pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērnu pedagoģiskā personāla domāšanu un praksi. Mēs vēlamies izpētīt, kā mākslinieciskas un kultūras aktivitātes var ietekmēt mācību vidi un pozitīvi ietekmēt bērnu līdzdalību mācību procesā, viņu pašizpausmi un kopības sajūtu. Katra organizācija strādā citādāk, tāpēc ir svarīgi, ka tiek definēta specifiska problēma vai izaicinājums, kas ir būtisks tieši Jūsu pedagoģiskajā praksē.

- Izvērtējiet savu ikdienas praksi un definējiet konkrētus izaicinājumus vai situācijas, kuras Jūs vēlaties attīstīt:
- Ko Jūs vēlaties izpētīt savā pedagoģiskajā praksē?
- Vai Jums ir specifiski izaicinājumi, ar kuriem strādāt vai eksperimentēt?
- Vai Jūsu ikdienas praksē ir kas tāds, ko Jūs vēlētos mainīt vai tālāk attīstīt?
- Uztveriet sadarbību kā procesu, kurā pastāvīgi var rasties jaunas problēmas vai izaicinājumi.

Definējiet problēmu vai izaicinājumu, kuru Jūs vēlaties izpētīt Jūsu paša prakses kontekstā.

JAUTĀJUMI

2. SOLIS **PLĀNOŠANA**

Pirmais solis ir nodrošināt, ka gan personāls, gan mākslinieks/kultūras darbinieks ir iesaistīti no paša sākuma. Ir ieteicams sarīkot pirmo sapulci, kurā visi vienojas par sadarbības kopīgajām vērtībām, mērķiem, uzdevumiem un darba metodēm.

Plānošanas fāzē un visa procesa laikā ir svarīgi informēt visu organizāciju par gaidāmajām aktivitātēm, lai visi darbinieki justos iesaistīti un būtu atbalstoši visa projekta gaitā.

Sadaliet uzdevumus un nosakiet lomas.

(Apzinieties, ka Jūsu plāni var mainīties visa sadarbības procesa laikā, atkarībā no specifiskajiem izaicinājumiem vai gadījumiem, kurus Jūs vēlaties izpētīt)

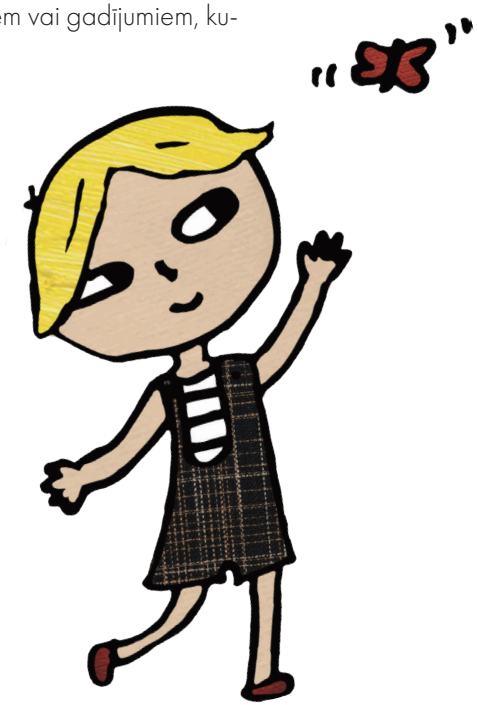

Sadaliet uzdevumus un nosakiet lomas!

Kurš ir atbildīgais par?

- Ieviešanu
- Dokumentēšanu
- Loģistiku
- Cilvēkresursiem

Kurš un kad būs iesaistīts?

- Darbinieki
- Bērnu grupas
- Mākslinieks
- Vecāki

Vienojieties par saturu:

- Materiāli
- Metodes
- Pedagoģiskā pieeja
- Fiziskā vide

Vienojieties par ētiskajām vērtībām

- Savstarpēja cieņa
- Dialoga veidi
- Personīgās robežas
- Motivācija
- Konfidencialitāte

Vienojieties par laika posmu:

- Cik radošās darbnīcas?
- Cik garas būs darbnīcas?
- Ieplānojiet laiku īsam izvērtēju mam pēc katras aktivitātes

Nosakiet datumus starpposma un gala izvērtējumam

3. SOLIS IEVIEST AKTIVITĀTES UN VEIKT NOVĒROJUMUS

Kad sadarbība ir sākusies, ir svarīgi, ka tiek iesaistītas dažādas profesijas: mākslas/kultūras profesionālis un pirmsskolas profesionālis. No mākslas/kultūras darbinieka perspektīvas ir svarīgi, lai aktivitātē iesaistītos pedagoģiskie darbinieki, kuri var sniegt savu pienesumu mākslinieciskajos/kultūras procesos. No otras puses, darbiniekiem jāsaprot, ka viņiem ir svarīga loma aktivitātes laikā. Viņiem jābūt aktīviem dalībniekiem aktivitātēs, izmantojot savas zināšanas par konkrēto bērnu grupu. Tādējādi abu pušu profesionāļi var novērot un mācīties viens no otra pieejas un perspektīvas, vērojot bērnu iesaisti, mijiedarbību, motīvus un darbības.

Novērojumi par to, kas notiek telpā un kā dažādās profesijas mijiedarbojas un ietekmē mācībvidi, ir pamats sekojošajai kopīgai izvērtēšanai.

SVARĪGI FOKUSA PUNKTI

- Nodrošiniet to, ka visi telpā esošie iesaistās (mākslinieks, pedagoģiskie darbinieki, bērni)
- Novērojiet bērnu labsajūtu, atbalstiet viņu motivāciju, vadiet viņu iesaistītības pakāpi un savstarpējo mijiedarbību
- Izvērtējiet savu motivāciju iesaistīties eksperimentālās aktivitātēs
- Novērojiet, vai aktivitāte atbalsta iesaistošu mācībvidi un kā tas ietekmē problemātiskus bērnus

4. SOLIS LAIKS IZVĒRTĒŠANAI

Izvērtēt savus novērojumus un pieredzēto ir ļoti svarīgi, lai mācītos no aktivitātēm un saprastu, ko turpmāk iekļaut savā pedagoģiskajā praksē. Ir ieteicams pēc katras aktivitātes veikt īsu kopīgu izvērtējumu, garāku izvērtēšanu, kā arī starpposma un gala izvērtējumu tad, kad ir vairāk laika vērtēt sadarbības procesus un nolemt par turpmākajiem soļiem. Kopā Jums ir iespēja izvērtēt savus novērojumus un apmainīties ar viedokļiem par to, kā Jūs redzat bērnus dotajās situācijās. Uzdodiet sev jautājumus, kuri attiecas uz problēmu, izaicinājumu vai situāciju, kuru Jūs vēlējāties izpētīt, un to, vai ir radušās jaunas problēmas vai situācijas, kuras būtu svarīgi apskatīt.

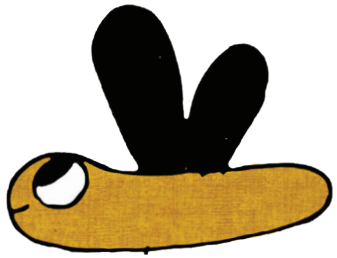

IZVĒRTĒJUMA JAUTĀJUMI

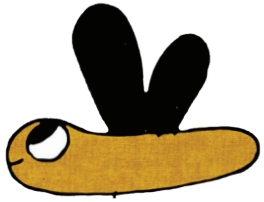

- Kā šodien gāja?
- Vai viss notika, kā bija plānots, vai notika kas neparedzēts?
- Vai mēs darījām to, ko mēs plānojām darīt?
- Vai notiek tas, ko mēs vēlamies, lai notiek?
- Uz ko mēs gribam fokusēties nākošajā reizē, un vai kaut ko vajadzētu darīt savādāk?
- Ko mēs varam ieviest savā pedagoģiskajā praksē?

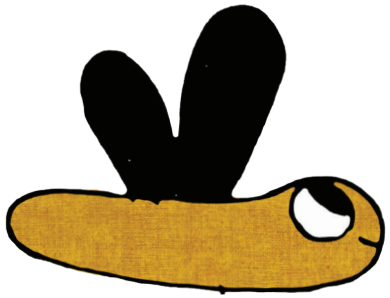

Art EQUAL Platforma

Art EQUAL interneta platformā Jūs varat izmantot izvērtēšanas rīku "Sadarbosimies", lai dokumentētu un apkopotu Jūsu kopīgos izvērtējumus. Šeit Jūs varat sekot saviem novērojumiem, pieredzēm un izvērtējumiem attiecībā uz Jūsu sākotnēji definēto problēmu, izaicinājumu vai situāciju.

APMEKLĒJIET ŠO RĪKU ŠEIT:

http://artequal.eu/lv/sadarbosimies

IZVĒRTĒŠANAS MODEĻI

Turpmākajās lapaspusēs Jūs atradīsiet modeļu kopumu, ko var izmantot kā iedvesmu Jūsu izvērtējumiem un kā palīgus, lai saglabātu fokusu uz Jūsu sadarbības mērķiem.

IZVĒRTĒŠANAS APLIS

Modelis uzrāda mākslinieciskā/kultūras procesa dažādās pozīcijas: bērns, pedagoģiskais darbinieks un mākslinieks/kultūras darbinieks. Šajā modelī katrs telpā esošais ir uzskatāms par dalībnieku. Modelis uzsver to, ka katrs telpā esošais ir līdzvērtīgs dalībnieks mākslinieciskajā un kultūras procesā. Art EQUAL vēlas izpētīt, kādā veidā ar šo sadarbību var ietekmēt un atbalstīt iekļaujošo mācību vidi. Tie ir šī modeļa divi galvenie uzsvari.

Turpmākajā lapā ir citu atbilstošu izvērtēšanas perspektīvu un tēmu apkopojums.

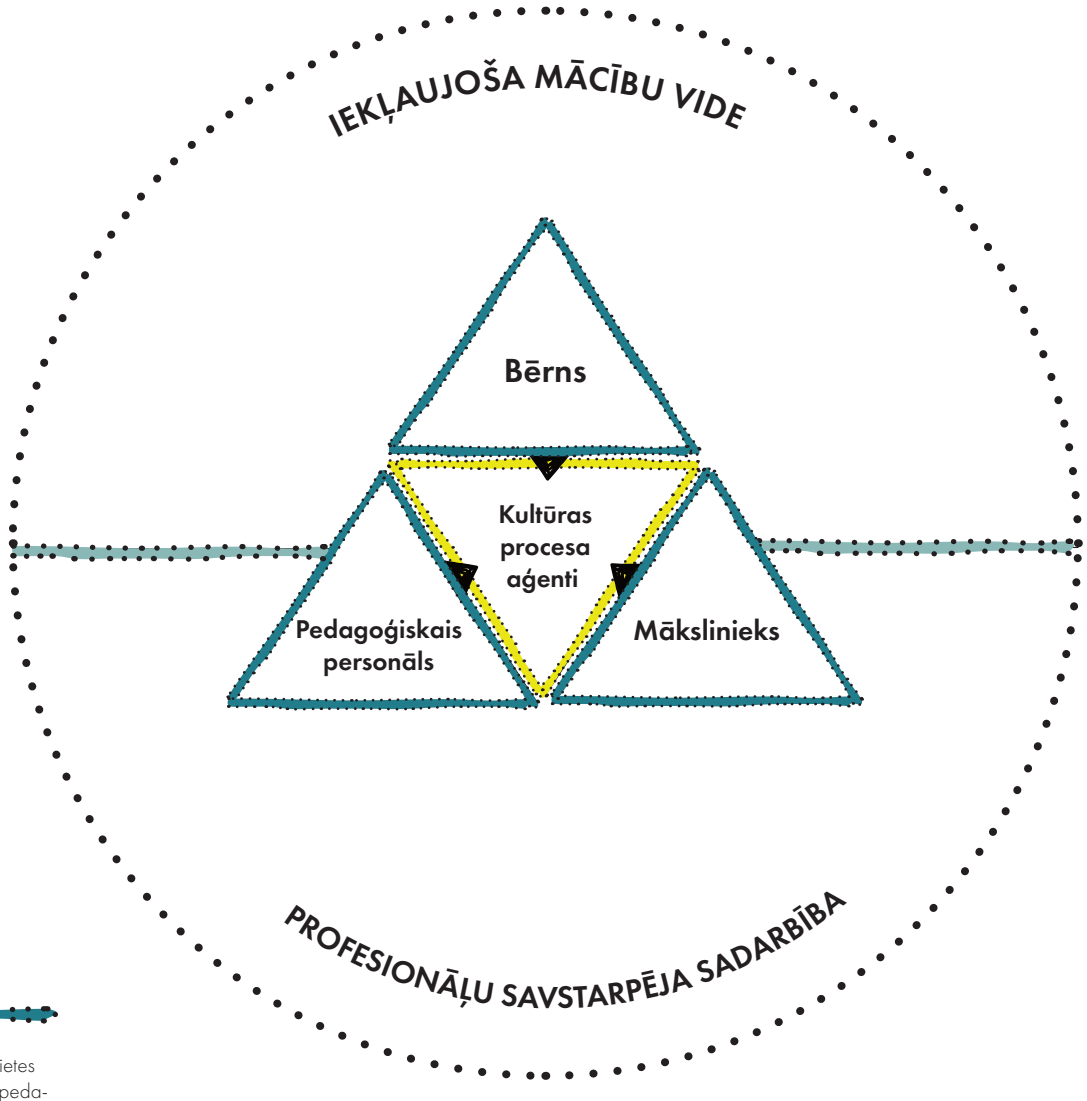

* Kultūras procesa dalībnieki" ir Dienviddānijas universitātes lektores doktores Henrietes Blomgrenas radīts termins. Doktora disertācijā viņa pētījusi mākslinieku, pirmsskolas pedagogu un bērnu radošas sadarbības prakses Dānijas bērnudārzos.

IZVĒRTĒŠANAS TĒMAS

Šeit ir tēmu kopums, lai iedvesmotu Jūsu kopīgos izvērtējumus.

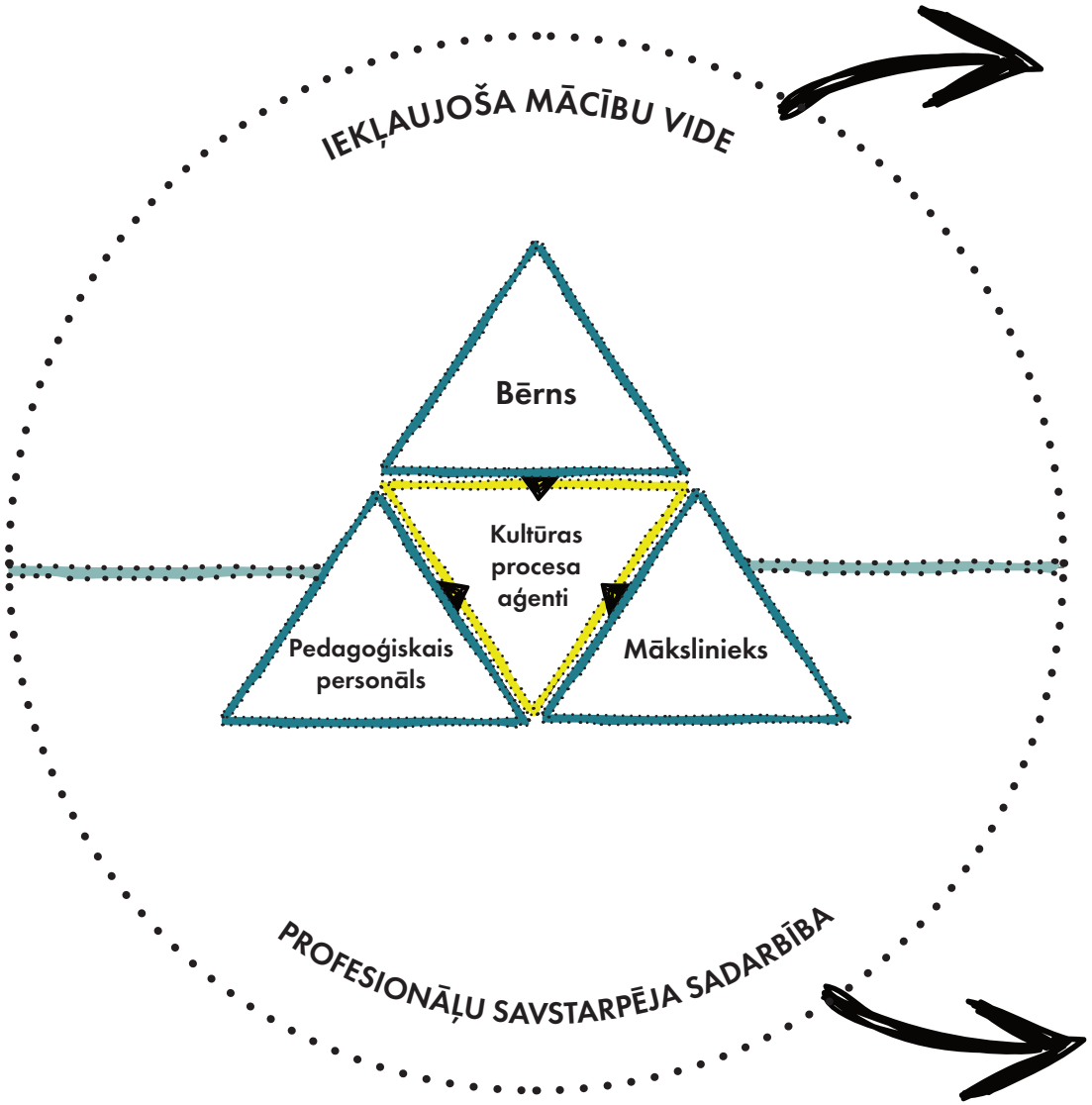

IEKĻAUJOŠA MĀCĪBU VIDE

- bērnu motivācija, dalība un kopīgā atbildība
- rotaļu nozīme
- demokrātiski procesi (dannelse/bildung)
- mijiedarbība un lomu sadalījums starp bērniem
- mijiedarbība starp bērniem un pieaugušajiem
- jaunas kompetences

SADARBĪBA STARP PROFESIJĀM

- sadarbības ietekme uz iekļaujošo pedagoģisko darbu
- kompetenču apmaiņa: ko mēs varam viens no otra iemācīties?
- dažādas mācību vides pieredzes un bērnu iesaistītības pakāpe
- uzdrīkstēšanās piedalīties un uzņemties iniciatīvu (no pedagogu skatupunkta)
- lomu sadalījums starp pieaugušajiem
- pieaugušie kā paraugi bērniem

IZVEIDOJIET PAŠI SAVU APLI

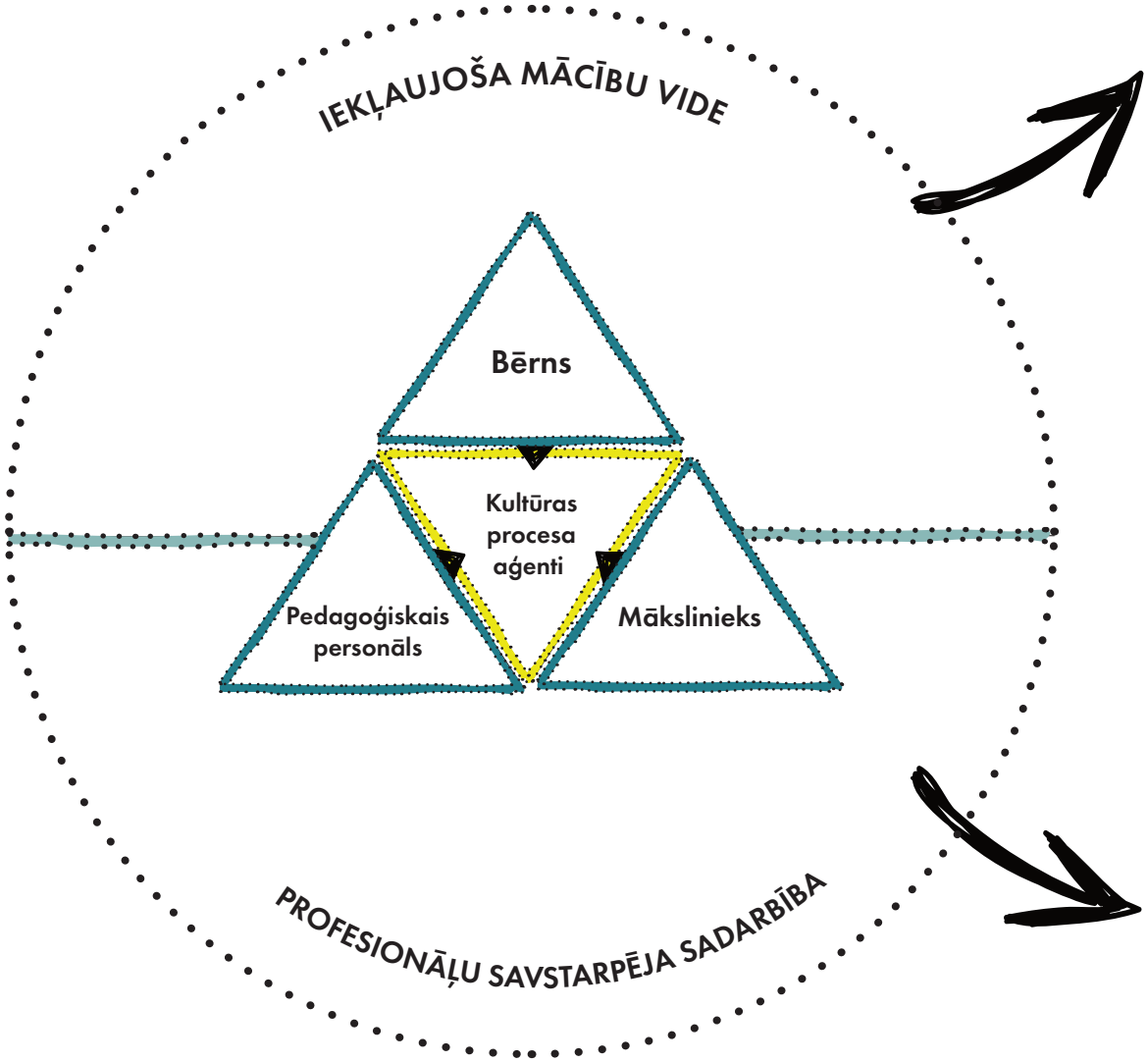

Noformulējiet sev būtiskas tēmas refleksijai!

Noformulējiet sev būtiskas tēmas refleksijai!

PIEDALĪŠANĀS KĀPNES

Rodžera Hārta "Piedalīšanās kāpnes" ir noderīgs rīks, lai izvērtētu to, kā Jūs iesaistīsiet bērnus aktivitātēs. Ir svarīgi aktivitātes gaitā apzināties, kurā pakāpienā Jūs katru brīdi strādājat.

Vai mēs esam tajā pakāpienā, kurā mēs plānojām būt, vai mēs esam nomainījuši pakāpienus aktivitātes laikā?

Vai nākamajā reizē mēs vēlamies doties augstāk vai zemāk?

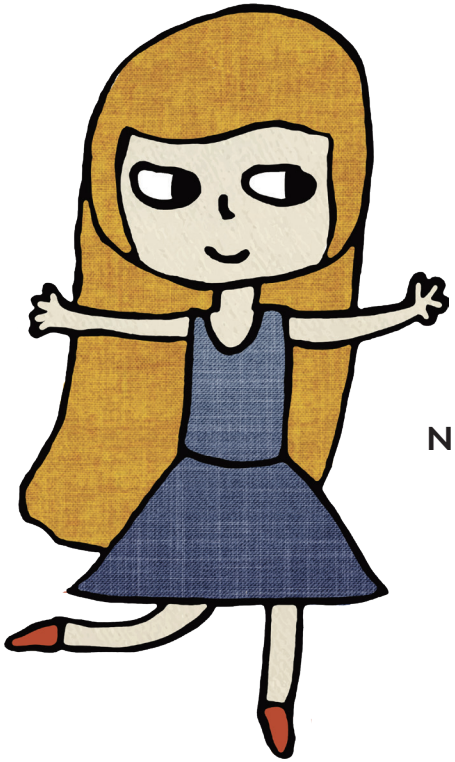

Piedalīšanās pakāpe

Nepiedalīšanās

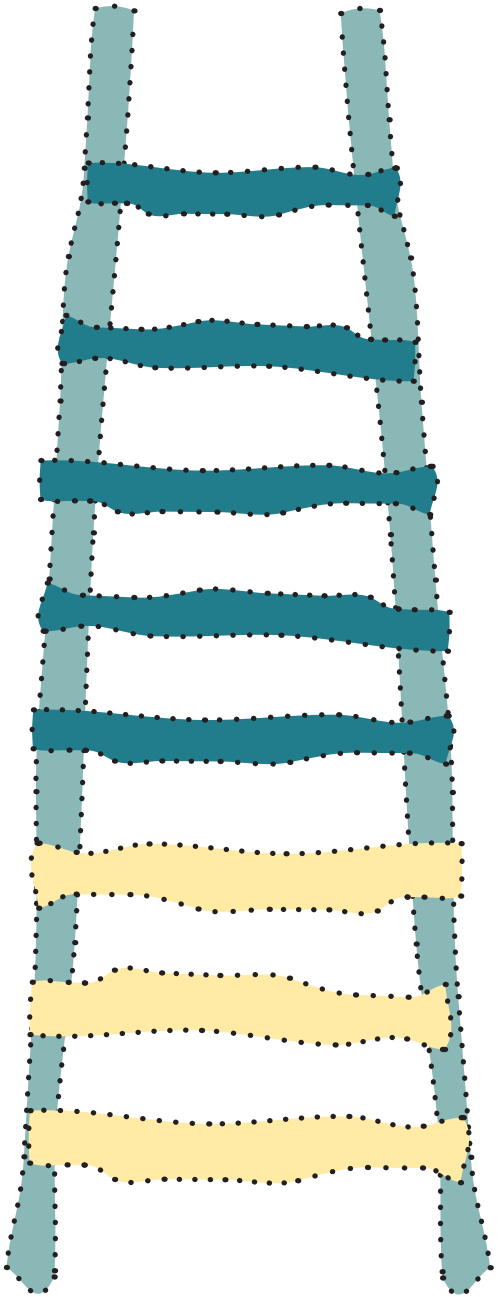

Bērna iniciēti secinājumi tiek apspriesti kopā ar pieaugušajiem

Bērna iniciēts un vadīts

Pieaugušā iniciēti secinājumi tiek apspriesti kopā ar bērniem

Bērns tiek konsultēts un informēts

Bērns tiek vērtēts un informēts par

Bērnu izmantošana savu ideju realizēšanai

Bērni kā dekorācija

Manipulēšana

APMAINĪTIES AR LOMĀM

Šo modeli var izmantot kā mnemonisku līdzekli, kas atbalstīs sadarbības ietekmi uz pedagoģisko praksi pēc sadarbības beigām. Lai nodrošinātu to, ka pedagoģiskie darbinieki gūst jaunas kompetences, lai savā praksē strādātu ar mākslinieciskiem/kultūras procesiem, mākslinieks tiek aicināts atkāpties un ļaut darbiniekiem pārņemt vadību konkrētajā aktivitātē. Mākslinieks tad kļūst par atbalstošu ceļvedi, kamēr pedagoģiskie darbinieki var izmantot dažādas tehnikas un metodes, kuras veicina bērnu dalību.

Piemērs no 8 nedēļu programmas. Sadarbības laiks ar bērniem ir sadalīts starp mākslinieku/kultūras darbinieku un pedagogiem.

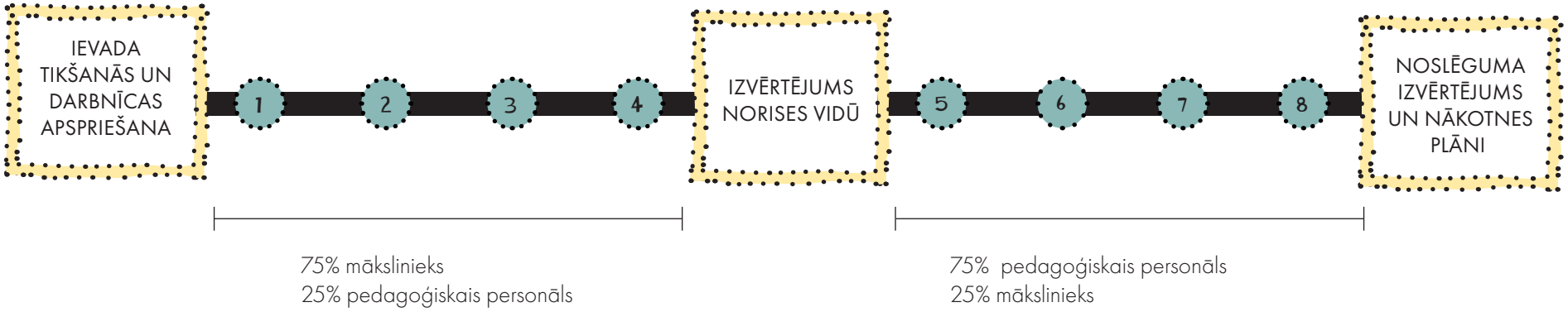

RAKSTĪT APCERĒJUMUS

VADLĪNIJAS DARBĀ AR APCERĒJUMIEM

Apcerējumi kā pedagoģiskā izvērtējuma dokumentācija var būt efektīvs veids, kā izvērtēt pašu praksi. Šeit ir piedāvātas vadlīnijas apcerējumam ar uzsvaru uz to, kā mākslinieciskas un kultūras aktivitātes ietekmē mācību vidi.

NOSACĪJUMI:

· ApcerējumA garums ir 0,5-2 lapas.

· Apcerējumu sāk ar to, kāpēc tieši šis piemērs vai gadījums ir izvēlēts.

· Apcerējumu vajadzētu rakstīt pēc iespējas drīzāk pēc aktivitātes beigām.

SAISTĪBĀ AR ART EQUAL:

· Apcerējums fokusējas uz iekļaujošu mācību vidi visās sadarbībās starp profesionāļiem un aktīvo mācīšanos kā kopīgu izvērtējuma rīku.

· Apcerējums tiek uztverts kā svarīgs piemērs darbam ar bērnu, kuriem pastāv atstumšanas risks, iesaisti.

· Apcerējumā var tikt aprakstīts kāds panākums, interesants vai izaicinošs piemērs.

IKDIENAS PRAKSES ATTĪSTĪBA:

· Apcerējums balstās uz ikdienas praksi darbā ar bērniem

· Apcerējums iesākas ar stāstu par bērniem, bērnu pieredzi par konkrēto aktivitāti

· Apcerējums apskata kādu attīstības elementu, attiecībā uz kādu bērnu, bērnu grupu, praksi, darba veidu vai pedagoģisku uzskatu. Tas nozīmē, ka apcerējumā var mainīt laiku un vietu, un aprakstīt vēstītāja subjektīvo pieredzi par kādu situāciju. Piemēram, tas varētu būt stāsts par to, kā kāda ikdienišķa situācija mainījās, sadarbojoties ar profesionālu mākslinieku.

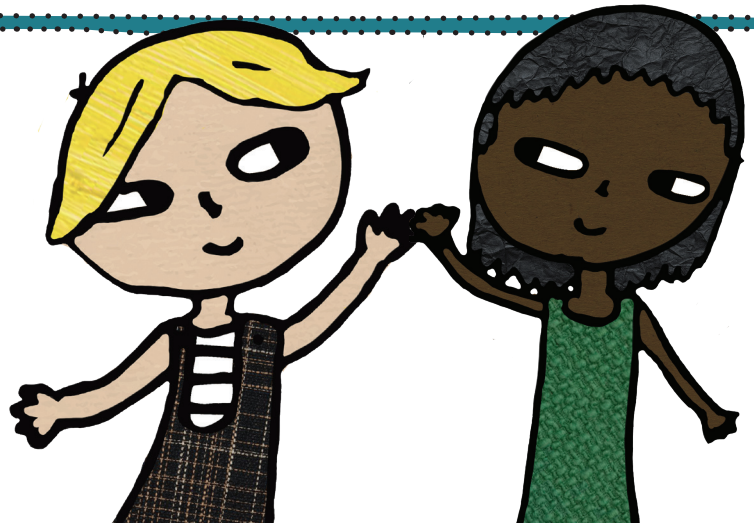

Art EQUAL ir 2 gadus ilgs Stratēģiskās partnerības projekts, ko finansē Eiropas savienības programma Erasmus+

Projekta periods: 2017-2019

PROJEKTA PARTNERI:

Kulturprinsen, DK
Elderberry AB, SE
Kulturskolan Örnsköldsvik, SE
TRIS KRASAS, LV
Myndlistaskolinn, IS
Bergen Kulturskole, NO

PROJEKTA REZULTĀTI:

On-line platforma ar iedvesmojošu materiālu un noderīgiem rīkiem
Izglītojošu pasākumu plāni
Stratēģija, kā šo modeli ieviest

Saite uz Art EQUAL platformu: www.artequal.eu

The information and views set out in this publication are those of the authors and do not necessarily reflect the official opinion of the European Union. Neither the European Union institutions and bodies nor any person acting on their behalf may be held responsible for the use which may be made of the information contained therein.

Kulturprinsen
UDVIKLINGSCENTER FOR BØRNE- OG UNGEKULTUR

BERGEN KULTURSKOLE

Kulturskolan

Elderberry
cultureprojects

MYNDLISTASKÓLINN
Í REYKJAVÍK

Mākslas izglītības centrs
TRĪS KRĀSAS

Erasmus+